

[Karl Olsén.]

og Følgerne heraf for de tilsvarende Pensioner vil, hvis Staten ikke træder til, bevirke en Flugt af Lærere fra den private Skole over i den offentlige Skole. Denne uheldige Udvikling vil blive yderligere forstærket gennem den stadig voksende Lærermangel. Paa mit Partis Vegne skal jeg derfor henstille snarest muligt ogsaa at tage denne Sag op. Jeg er vidende om, at man allerede arbejder med den private Realskoles Forhold. Vi henstiller til den højtærede Minister snarest at foranledige nedsat en Kommission til Undersøgelse ogsaa af de private Gymnasieskoleers Forhold. Vi maa bort fra den nuværende Ordning med Tilskud pr. Elev, og i Stedet for maa vi have, efter vor Opfattelse, en Ordning, der til Skolen refunderer en fast rimelig Procentdel af Skolens faktiske Udgifter, og hvad der er meget vigtigt, man maa have skabt en Pensionsordning, der stiller den private Skole lige med den offentlige Skole.

Endelig vil det vel ogsaa være rimeligt at tage op til Overvejelse, om der ikke vilde være Grund til at yde Tilskud til de private Gymnasiers Forskoler, da det netop er disse Skolers Idé, at en Elev skal kunne have hele sin Skolegang inden for samme Skole. Kun herigennem sikres den frie og private Skole Kaar, der svarer til dens Idé.

Jeg har her talt om den private Skole, Barneskolen og Eksamensskolen. Det vil imidlertid være rimeligt, om man gav den af os ønskede Kommission et Kommissorium, der ikke blot gav den Mulighed for at behandle og undersøge den private Eksamensskoles Forhold, men ogsaa aabnede Mulighed for at beskæftige sig med Studenterkurser og Seminarier, der er organiseret paa lignende Maade, for akkurat de samme Vanskeligheder gør sig gældende for deres Vedkommende. Baade de private Seminarier og Studenterkurserne er nødvendige Led i vor højere Uddannelse, og det er derfor rimeligt, at der af det offentlige ydes dem bedre Arbejdsvilkaar, end det hidtil har været Tilfældet.

Vi haaber, at den højtærede Undervisningsminister vil modtage denne Henstilling fra mit Parti med den fornødne Velvilje, og det er vort Haab, at den højtærede Minister vil omsætte denne formodede Velvilje i hurtig Handling. Som jeg nævnte før, For-

holdene vil inden for en overskuelig Fremtid kunne forme sig katastrofalt for nogle af disse Skoler.

Vi kan i øvrigt tilsige det foreliggende Lovforslag en velvillig og hurtig Behandling.

Inger Merete Nordentoft: Der er sagt mange smukke Ord om den danske Friskoles Betydning, og vi kan i og for sig slutte os dertil. Der er ingen Tvivl om, at den danske Friskole har været en umaaelig værdifuld Del af den danske Skole. Jeg skal ikke vende tilbage til dens Oprindelse, det ærede Medlem Hr. Erik Appel har fortalt saa meget derom, men jeg maa dog gøre opmærksom paa, at Friskolen paa Grundtvigs og Kolds Tid var en lige saa revolutionær Nydannelse som mange af de Skoletanker, man i Øjeblikket ser med Ængstelse paa.

Man kan ikke komme uden om, at Interessen for Friskolen har været dalende — i den Tabel, der findes i Bemærkningerne, viser det sig tydeligt — selv i de senere Aar, hvor man har forøget Tilskuddene. Jeg mener ikke, at Aarsagen til den dalende Interesse er de økonomiske Forhold. Jeg tror, at Aarsagen ligger i, at den danske Folkeskole har gennemgaaet en saa god og værdifuld Forbedring, som den har, selv om der endnu paa mange Punkter er meget tilbage. Til den Forbedring, Folkeskolen har gennemgaaet, har Friskolen gennem sit Eksempel ydet væsentlige Bidrag, dog næppe væsentligere end Arbejderbevægelsens Fremmarch i den paagældende Aarrække.

Naar det ærede Medlem Hr. Erik Appel vender sig mod Tanken om en Forsøgsskole og er ængstelig for den megen Eksperimenteren med Børn, vil jeg gøre opmærksom paa, at man ved jo ikke, om de Skoleformer, der anvendes, er de bedste. Enhver Undervisning er i Virkeligheden et Eksperiment med Børn. Vi ønsker en Forsøgsskole, men en Skole, der ogsaa skal være Livets Skole. Vi ønsker netop gennem en Forsøgsskole at hindre, at Folkeskolen stivner i en Form, saa den ikke bliver ved med at være en levende Skole.

Jeg kan derfor slutte mig til den Tanke, det ærede Medlem Hr. Hauberg har fremsat, at Pengene burde anvendes til Forsøgsundervisning. Men jeg skulde dog mene, at vi i det danske Samfund havde Raad til